

"Arkadaş! İman bütün eşya arasında hakikî bir uhuvveti, irtibatı, ittisali ve ittihad rabitalarını tesis eder. Küfür ise, bürûdet gibi bütün eşyayı birbirinden ayrı gösterir ve birbirine ecnebi nazarıyla baktırır." izahı?

Bu cümle, varlık alemine iman nazarıyla bakışı ders vermektedir.

Eşya arasında hakiki bir "uhuvvet" vardır, yani gerçek manada birbirinin kardeşidirler. Bu kardeşlik sebebiyle aralarında "irtibat" vardır, birbirlerine bağlıdırlar. Bu bağlılık o dereceye varır ki birbirleriyle bitişirler, "ittisal" peyda ederler ve tek bir şey gibi olurlar. Böylece birbirleriyle "ittihat" ederek, aynı gayeye birlikte hizmet ederler.

Nur Külliyyatında kâinat bazen muhteşem bir saraya, bazen en mükemmel meyvesi insan olan bir ağaca, bazen bütün çarkları aynı gayeye hizmet eden bir fabrikaya benzetilir. Bu sarayın müştemilatı, bu ağacın dalları, yaprakları, meyveleri ve bu fabrikanın aletleri arasında tam bir dayanışma ve kardeşlik vardır. Bu sayede varlıkları devam ve hedefleri tahakkuk eder. Şu var ki, cansızlar aleminin bu yardımlaşmaya şuurları taalluk etmez. Ancak, el ele verip büyük bir nizam ve intizam ile çalışmalarında bu manayı açıkça ders verir.

Uhuvvet, kardeşlik demektir ve bu kelime "bütün müminlerin birbirinin kardeşi olduğunu" bildiren ayet-i kerimeyi hatırlatır. Üstat hazretleri, bu ayetin tefsiri mahiyetindeki Uhuvvet Risalesinde müminler arasındaki birlik bağlarını şöyle dile getirir:

"...her ikinizin Hâlıkınız bir, Mâlikiniz bir, Mâbudunuz bir, Râzıkınız bir bir, bir, bine kadar bir, bir. Hem Peygamberiniz bir, dininiz bir, kıbleniz bir, bir, bir, yüze kadar bir, bir. Sonra köyünüz bir, devletiniz bir, memleketiniz bir, ona kadar bir, bir."

Biz bu ittifak rabitalarıyla bütün müminlerle kardeş olduğumuz gibi, kâinattaki bütün eşya da aynı İlâhî isimlere ayna olmaları cihetiyle birbirleriyle kardeşlerdir.

Öte yandan, bizim de kâinattaki her varlıkla bu manada bir kardeşliğimiz vardır. Cansızlar alemiyle Hâlık'ımız bir Rabb'ımız bir, Malik'ımız birdir. Canlılar alemiyle ittifak rabitalarımız daha da artar; Muhyi'miz (hayat verenimiz bir), Rezzak'ımız bir, Basir'ımız, Semi'ımız, Kerim'ımız birdir.

Tabiat sevgisi, hayvan sevgisi ve en önemlisi insan sevgisi ancak bu şuurla ulvi bir mahiyet kazanır. Bu şuura eren bir insan kimseye, gerçek manada, düşman

---

olamaz; her şeyi ve herkesi Allah'ın eseri olarak görür, O'nun isimlerinin aynaları olarak seyrederek.

Nefis ve şeytanın aldatmalarıyla ortaya çıkan kötü neticeler karşısında bize düşen görev, kendini zayi etme yoluna giren o gafil aynalara acımak, elimizden geliyorsa islahlarına çalışmaktır. Tesadüfen var olduklarına inanan, yahut kendilerini tabiatın veya maddenin eseri olarak gören kimselere karşı tavrımız da yine onları aldanmış kullar olarak görüp, kendilerine hak ve hakikati en güzel şekilde tebliğ etmek olmalıdır.

Bir ayet-i kerimede şöyle buyrulur:

“Kötülüğe, en güzel bir şekilde, iyilikle cevap ver. (eğer böyle yaparsan) Seninle arasında büyük bir düşmanlık olan kişi, senin en sıcak (en samimi) dostun haline gelir.” (Fussilet Sûresi, 34).

Dostluk sıcaklıkla ifade edilir, aldırılmazlık ve ilgisizlik ise soğuklukla: “Sıcak ilgi gösterdi.” ve “Soğuk davrandı.” cümleleri bu iki farklı davranışı ifade ederler.

Özetleyecek olursak:

Bütün varlık alemi mahluk olmada birleşirler.

Bütün canlılar, hayat sahibi olmakta ortaklırlar.

Bütün insanlar, akıl sahibi olmakta birleşirler.

Bütün müminler de imanda müşterektirler.